

® 1 i sỏ qu , n hĩ p chĩng quỏc hoa kú

Phĩng Th«ng tin - Vĩn hĩa

Tầng 3, Rose Garden Tower, 6 Ngọc Khánh

Hà Nội, Việt Nam

Điện thoại: 84-4-831-4580 -- Fax: 84-4-831-4601

T 1 p chĩ ®iỏn tỏ cĩa bẻ ngo 1 i giao hoa kú

C , c vỄn ®ò d©n chĩ, th , ng 3/2002

Gi , o đỏc nh©n quyỏn

Lời tĩa sỏ n

Với việc đưa ra Tuyên bố Toàn cầu về Nhân quyền của Liên Hiệp Quốc năm 1948 và các hiệp ước liên quan trong các thập kỷ tiếp theo, các quốc gia thành viên đã cam kết về những quyền cơ bản của tất cả mọi người, của phụ nữ và trẻ em trên toàn thế giới.

Tuy nhiên, việc biến ý tưởng đó thành hiện thực cho thế giới là một nhiệm vụ khó khăn hơn nhiều, đòi hỏi hành động trên nhiều mặt trận, liên quan đến các chính phủ, các tổ chức quốc tế và khu vực và các tổ chức phi chính phủ đã cam kết. Một trong những thành phần quan trọng nhất của nỗ lực này chính là giáo dục nhân quyền.

Tạp chí này xem xét một số vấn đề trong việc làm gia tăng các chương trình giáo dục nhân quyền hiệu quả, với nhận thức rằng chúng ta đang sống trong một thế giới đa dạng trong đó có những khác biệt to lớn giữa các xã hội về lịch sử, văn hóa và tư tưởng. Cũng cần phải lưu ý rằng giáo dục nhân quyền phải đáp ứng những nhu cầu của các nhóm khác nhau trong các xã hội đó.

Ví dụ như một chương trình giáo dục nhân quyền được xây dựng cho học sinh phải hoàn toàn khác với một chương trình giành cho các nhân viên cảnh sát hoặc các quan chức chính phủ. Tương tự, giáo dục nhân quyền ở các nước phát triển đòi hỏi một phương pháp tiếp cận khác với ở các nước đang phát triển nơi mà công dân và chính phủ có thể hàng ngày phải đối mặt với sức ép về các nguồn lực.

Nhận thức được những hạn chế này, bà Felisa Tibbitts, Giám đốc Hiệp hội Giáo dục Nhân quyền, một chuyên gia hàng đầu về các mô hình giáo dục nhân quyền đang nổi lên, bàn về việc giáo dục nhân quyền sẽ hiệu quả hơn như thế nào thông qua nghiên cứu chi tiết ba mô hình giáo dục nhân quyền đang hoạt động. Quan trọng là, bà đã tập trung xây dựng những lập luận của mình ở khía cạnh là giáo dục nhân quyền có thể đóng góp như thế nào vào sự chuyển biến xã hội mang tính tích cực và thúc đẩy quyền cá nhân.

Hầu hết các chuyên gia trong lĩnh vực này đều nhấn mạnh rằng không thể giảng dạy về giáo dục nhân quyền một cách chung chung mà phải căn cứ vào thực tiễn xã hội, vào nền kinh tế và chính trị của xã hội

đó. Điều này đặc biệt đúng ở những nước như Nam Phi nơi mà rất nhiều người hàng ngày đang phải tranh đấu để tồn tại. Ông Michelle Parlevliet làm việc tại *Trung tâm Gĩĩ quyết Xung* ở Cape Town và Bheki Gumede, người đứng đầu tổ chức *Đon chĩ cho Tĩt cĩ* tại Durban, trả lời phỏng vấn Cộng tác viên Biên tập David Pitts. Họ bàn về những khó khăn và sự phức tạp của giáo dục nhân quyền tại các nước đang phát triển nói chung và ở Nam Phi nói riêng.

Hoa Kỳ rõ ràng không phải là một nước đang phát triển, song nó là một quốc gia khổng lồ về mặt địa lý - là nơi giao thoa của các nền văn hóa, các chủng tộc và tôn giáo. Một phần vì lý do này nên giáo dục nhân quyền ở Hoa Kỳ bị phi tập trung hóa. Có rất nhiều tổ chức phi chính phủ, cũng như các nhà chức trách địa phương, tham gia xây dựng và phổ biến các chương trình giảng dạy về giáo dục nhân quyền. Như bà Nancy Flowers - một nhà hoạt động và giáo dục về nhân quyền - đã phân tích chi tiết trong bài báo này, thì ấn tượng về các chương trình và tài liệu giảng dạy thực đáng sửng sốt, nhưng chúng đều hướng tới mục tiêu đó là tăng cường nền văn hóa nhân quyền của đất nước.

Cộng tác viên Biên tập David Pitts đóng góp thêm vào bài viết của bà Flowers bằng một bài báo cụ thể tập trung vào hai tổ chức, trong đó bên cạnh nhiều nhiệm vụ khác, các tổ chức này còn xây dựng chương trình giảng dạy về giáo dục nhân quyền cho các trường học của Hoa Kỳ, đó là Trung tâm Luật pháp Nghèo đói Phương Nam đóng tại Atlanta, Georgia. Tổ chức này có quan điểm hạn hẹp hơn về giáo dục nhân quyền gắn với việc thúc đẩy sự khoan dung và Trung tâm Giáo dục Công dân có trụ sở tại Los Angeles, California là tổ chức có quan điểm thoáng hơn về giáo dục nhân quyền với tư cách là một nhánh của giáo dục công dân.

Trong bài báo kết luận của chúng tôi, ông Michael Hartmann - một công tố viên quốc tế của Liên Hợp Quốc ở Kosovo - xem xét những thách thức thực tế liên quan đến đào tạo nhân quyền - giải quyết những vấn đề như "làm và không làm" trong đào tạo phù hợp với các nhóm đối tượng, cách thức chuẩn bị các chương trình đào tạo nhân quyền và những giả định cơ bản về việc thính giả nên hoặc không nên làm. Bài báo của ông nhấn mạnh giáo dục nhân quyền trong mối tương quan với hệ thống pháp lý hình sự - giam giữ, bắt giữ, điều tra và xét xử.

Phần cuối của tạp chí là một số nguồn tài liệu tham khảo - sách, các bài báo và các địa chỉ trên Internet, cung cấp thêm cái nhìn sâu hơn về giáo dục nhân quyền.

Toàn văn bằng tiếng Anh có trên Internet tại:
<http://usinfo.state.gov/journals/itdhr/0302/ijde/intro.htm>